

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Generalis Totivs Sacri Ordinis Clericorvm Canonicoꝝ Historia Tripartita

Pennotto, Gabriele

Coloniae, Anno M.DC.XXXXV.

LV. Probatur, Profuturum Episcopum, Paulum Orosium Hispanum,
Leporium Vticensem, & Paulinum Nolanum nunquam Eremitas
Augustinenses fuisse.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38634

stentium edidit, ann. 1613. At de instituto Eremitarum Augustinensium nihil profert.

V. **N**unc ad Hilarium Arelatensem veniamus, quem Marquez dicit. cap. 10. §. 10. & B Augustini discipulum, & instituti Eremitici profectorem fuisse contendit, nam quod fuerit Augustini discipulus, illa eius epistola ad Augustinum indicat, quae libris illius de Praedestinatione Sanctorum, & de Bono Perseuerantiae praemittitur. Quod autem vitam Eremiticam idem Hilarius professus fuerit multipliciter probari potest. Primo per D. Prosperum, qui id testatur in 2. lib. de Vita contemplativa cap. 9. Secundo per D. Eucherium Episcopum Lugdunensem in epistola ad Valerianum de eodem Hilario scribentem: *Hilariu uuper, & de Italia antistes petroniu, ambo ab illa plenissima, ut aiunt, mandata potestati Sede. ut in Religione, alium in Sacrosancta nomen ascendit. Tercio ex Ildoro de uiris illustribus in Eucherio scribente: Eucherius Francia Episcopus elegans sententijs, ornatu in uerbu, edidit ad Hilariu Arelatensem Antistitem, Eremita deferta petentem, primum opusculum de laude uirilem Eremita luculentissimum. & dulci sermone d. d. atum, &c.*

Factor Beatum Hilarium Augustini discipulum, & filium, & amicum charissimum fuisse, factor etiam Eremita deferta petiuisse, & monasticam vitam egisse in monasterio Lirinensi sub Honorato Abbate, postea Episcopo Arelatensi. At uel Eremitam Augustinensem fuisse, uel institutum Eremiticum ab Augustino profectum ad Insulam Lirinensem cum Honorato detulisse, falsa esse contendendo. Primus enim Lirinensis monasterij fundator fuit S. Honoratus, qui a S. Crapasio monachus factus, stirpis Senatorie cum esset, uanae laudis fugiens ergo, uersus Orientem perrexit, unde post multos annos Deo uolente in patriam regressus, Leontio Episcopo suadente ad Leronem Insulam Serpentibus plenam se contulit, ibique Serpentibus fugatis Ecclesiam, & Monasterium non sub Augustini Regula, sed sub instituto, quod uel a Crapasio, uel in Oriente didicerat, fundauit, illuc B. Hilarium Arelatensem, non quidem Eremitam Augustinensem, ut Marquez ait, sed laicum, clarissimum saecularem ante illud tempus existentem, duxit ac primus Monachum fecit. Vide uerba, quae de Sanctis Honorato, & Hilario, & Monasterio Lirinensi per eos fundato, necnon de conuersione Sancti Hilarij ex statu uita saecularis ad vitam monasticam per Sanctum Honoratum, scribit Baronius tom. 6. sub anno 445. nu. 20. & uidebis etiam falsitatis ea omnia conuinci, quae Marquez cap. 10. §. 1. & cap. 15. §. 4. de B. Hilario, & de fundatione Monasterij Lirinensis sub Regula D. Augustini scribit: *Ceterum, inquit, quod ad S. Honorati, genus, & patriam pertinet, ex Senatoria illustri familia, eademque Consulari dignitate antea ortum idem tradit Hilarius, sussequae patria Arelatensem non obscure significat, dum ait, ipsum Duce Sancto Crapasio se conuersum in monachum, germanumque nactum con-*

uerti Venantium nomine uitanda gratia humani laudis, iter arripuisse Orientem uersus, nauigatioque peruenisse in Achaiam, ubi defuncto eodem ipse fratre Venantio, ipsum Honoratum cum suis hand leuiter agrotantem, misse consilium patriam repetendi, & licet quae patria fuerit, expressis non nominet, tamen Arelatum significat, dum autor ipse Hilario pro conuersione alloquens suos Arelatenses illu plane uerbu insinuat, ubi ait, hinc iam uobis Honoratum uestrum Christu reducit, & occulta manu salubritatem regressus sui temperat, &c. Quem ergo ad suos Arelatenses reducit, atque regressum tradit, sane inde recepisse significat. Reduentem uero primum amicum consilio Leontij Forouulensis proxime degentis Episcopi in uoluisse Insulam Lirinensem a Serpentibus obsidissimam, illi, cedentibus illi, Ecclesiam, & Monasterium exedificasse, excepisse, a saeculo profugos, ad uitam monasticam excellentiam docet. Sed & Arelatum cum rediisset, se conuersum a uita saeculari ab eodem Honorato, idem qui ea scribat, affirmat Hilarius; nam ait, tunc primum illam patriam, quam fugendam dudum crederat, agnouit eduxit me secum suam pradam gaudet, triumphat, exultat, quae. Haec aduertere, & notare debuerat Marquez, qui ad fucum faciendum pro Hilarij monachatu testimonium Baronij dicit. cap. decimo, §. 1. allegat. De monasterio Lirinensi, & de instituto Monachorum, qui ibidem temporibus D. Hilarij degabant, data opera scribit Syluester Maurolicus lib. 1. hae historiarum omnium Religionum, ubi ex antiquis autoribus multa colligit, quae uideri possunt.

CAPVT QVINQVAGESIMVM QVINTVM.

Probat, Profuturum Episcopum, Paulum Orosum, Leporium Uticensem, & Paulinum Nolanum Augustinenses Eremitas nunquam existisse.

Pro loco producti Ioannes Marquez dicto c. 10. §. 2. Profuturum Archiepiscopum Braconensem, ac exinde in sequentibus, §. 3. 4. & 5. Paulum Orosum Hispanum, Leporium Episcopum Uticensem, & Paulinum Episcopum Nolanum, quos Eremitas Augustinenses fuisse, ostendere se arbitrat, & sane quod ad Profuturum spectat, constat, illum B. Augustini discipulum fuisse ex epistola 10. D. Augustini ad Hieronymum, & ex epistola D. Augustini ad Profuturum, quae est inter epistolas Augustini num. 149. Quod autem fuerit frater Eremita, non Clericus Canonicus, probat, quia tenuit Augustinianum institutum, antequam B. Augustinus esset Episcopus, quando adhuc erat presbyter

in

174

in monasterio in horto Valerij instituto: nam Clericos Canonicos non nisi factus Episcopus instituit. Addit verò, hunc Profuturum Augustini alumnum Archiepiscopum Bracarensem fuisse in Hispanijs, testimonio Iuliani Archiepiscopi Toletani vili, qui in suis Chronicis Hispaniarum scribit: Anno 391. Profuturus Presbyter Africani venit in Hispaniam, & ob egregias virtutes, & mentis sanctitatem succedit Paterno in Sede Bracarenfi. Quod quomodo acciderit, sic declarat, cum Beatus Augustinus S. Hieronymo literas quasdam adhuc presbyter per ipsum Profuturum ferendas destinasset, iussit ut prius in Hispanias ad Concilium Toletanum contra Priscillianistas celebrandum se conferret: ac exinde in Palestinam ad D. Hieronymum cum dictis literis transfret. Eadem ratione vitur ad suadendum Eremiticon Pauli Orosij: quia constat illum multo tempore cum B. Augustino in Africa degisse sub illius disciplina, ut graves auctores tradunt, Flavius Dexter, Martinus Polonus, Vaseus, Cardinalis Bellarminus, Sabellicus, & alij: & colligitur ex epistola 28. Diui Augustini, & ex proemio librorum eiusdem Orosij de Ormesta mundi, quos Augustino iubente editos eidem nuncupavit. De Leporio verò Episcopo Vitiensi Dexter Paciani Filius autor grauius, & à D. Hieronymo probatus sic scribit: Anno ab Vrbe condita 1157. à Christi Natiuitate 406. Leporius Episcopus Vitiensis in Betica prius monachus ex familia S. Augustini, natus perditam suam priorem sententiam, ad monitum à S. Augustino præceptore suo. Tandem quòd ad Paulinum Nolanum spectat, probabile admodum est, illum Eremitam instituti Augustiniani professorem fuisse. Primò quia constat, illum B. Augustini discipulum fuisse, in cuius amicitiam venerat mediante Alipio ex epistolis 31. 33. & 35. inter epistolas Augustini. Secundò, quia certum est, illum professione monachum fuisse, quod institutum vel Alipio, vel Augustino suadente suscepit. Tertio, quia constat, illum iubente Augustino in Hispanias transiisse, & ibi à Lampio Barchinonensi Episcopo presbyterum fuisse ordinatum, & in illis Regionibus monasteria sui Ordinis instituisse, ut colligitur ex Baronio tom. 4. sub anno 394. & expressè tradunt Elias Venetus in Annotationibus ad epistolam sextam ipsius Paulini, & Vaseus in Historia Hispan. ex traditione Petri Criniti. Quartò, quia constat, Paulinum ob ingens desiderium Augustinum videndi in Africam traicisse, ex Augustino lib. 1. de Ciuit. cap. 10. & ex epistola 249. Quinto, quia cum idem Paulinus secundò captiuus pro filio viduæ redimendo in Africam transisset, à Regis genero interrogatus, quid artis nouisset. Respondit seire se hortum excolere, ac in eo se exercitio occupauit, prioris sui instituti, & pristini exercitij memor, quod sub D. Augustino in illo primo monasterio in horto Valerij extracto tenuerat. Hæc Marquez loco citato, quæ per multas paginas amplificauit.

Respondeo, hunc autorem multa falsa pro veris supponere: multa etiam falsa pro veris addere, quæ manifestè indicant, illum in historijs, de quibus agitur, parum versatum.

Primò namque falsum est, quod pro fundameto supponit: Religiosos cum Augustino presbytero degentes eremitas fuisse, de qua re iatis supra nec plura addenda.

Secundò falsum est, quod de Profuturo scribit Profuturum, qui de familia B. Aug. exiit, cuius ipse Aug. in epist. 10. & 149. meminit Archiepiscopum Bracarensem fuisse. nam siue ille, quem Iulianus & alij inter Archiepiscopos Bracarenses referunt, post depositionem Paterni ordinatum, præbiter Africanus fuerit, ac etiam ex familia D. Augustini ue non, hoc certum, non fuisse illum, cuius Augustinus meminit in dictis epistolis, & quem D. Hieronymo nuntium destinatum, nã ille ab Augustino Honorino destinatus, quem ille alterum se in epist. 149. vocauit, in Africa Episcopus erat sub primatu, siue Archiepiscopatu Numidie, propeque Ciuitates Constantinam, & Calamam, ut aperte colligitur ex dicta epist. 149. in qua Augustinus ipsi Profuturo de morte Megalij Numidie Primatus scribit, rogans illum, ut indicet, an alium successorem primatus illius inueniret. Fuisse namque Megalium Numidie Primatem, & Calamæ Episcopum, testatur Possidius in vita Augustini cap. 8. Rufinus commendat ipsi Profuturo Victorio Constantinam proficiscentem, iubetque ut redeuntem moueat per Calamam transfere, quas ciuitates omnes in Numidia extitisse, probatione non indiget. eadem fatetur Augustus se in itinere ipsum Profuturum nuper allocutum: Si recolis, inquit, quid mecum nuper in itinere quodam locutus sis, quod esse non potuisset, si Profuturus in Brachara Episc. tunc fuisset.

Tertio, falsum est, quod Marquez etiam quando Augustinus Profuturum D. Hieronymo cum literis destinauit, iussisse, ut per Hispanias transfret ad Concilium Toletanum transfret, nam Concilium primum Toletanum non nisi anno 400. celebratum fuit ex historia Conciliorum, aut anno 398. ut ipse Marquez fatetur. At Profuturus ante annum 394. Hieronymo iurè destinatus: nam destinatus est ab illo adhuc existente presbytero, ut habes ex epistola decima citata: Verum August. anno Christi 394. Episcopus est ordinatus. Ergo Profuturus sex saltem annis ante Concilium Toletanum ipsi Hieronymo fuerat cum dictis literis destinatus.

Quartò falsum est, quod ait illum Toletano Concilio interfuisse, & pro Paterno Bracarensem Episcopum fuisse ordinatum, nam Profuturus, de quo Augustinus loquitur, eodem attestante in dicta epist. 10. dum proficisci ad Hieronymum dissonabat, continuo Episcopatus sarcina detestatus in breui defunctus est. Omitto Baronium tom. 4. sub anno 405. num. 43. dicentem, primum Cate-

Tol.

Tolet. illo anno fuisse celebratum. Sed ut hæc omnia, quæ gratis ait, illi concederemus, vnde nam haberet Profuturum Eremitam Augustinensem fuisse? Dicit ex pronomine Fratris, quia Augustinus illum fratrem Profuturum vocat, sed ille nimis succinctus modus est fratres Eremitas Augustinenses procreandi. Vide quæ diximus cap. 10. & c. 39.

Quintò, falsum est, quod pari probabilitate, & rationum soliditate de Paulo Orosio sibi persuadet. Nam Paulus Orosius non antequam sacerdos ordinatus esset, ad Augustinum profectus esset, ut constat ex epist. Augustini, & aliorum Episcoporum Concilij Carthaginensis ad Innocentium I. quæ est in ordine 90. & ex epistola 102. ad Euodiam, & notat Baronius sub anno 414. num. 12. vnde consequens est, ut cum Augustino inter sacerdos, & clericos, non inter eremitas commemoratus fuerit, & institutum clericorum Augustinensium, non autem eremitarum tenuerit. Sanè quotquot de Paulo Orosio suorum temporum historico præclaro scripserunt, paucis eremitis Augustinensibus, & in propria causa minimè audendis exceptis, omnes illum clericum faciunt, & Augustini alumnus, ac discipulum: nullus verò eremitarum, sed nec ipse Marquez pro sua opinione aliquid afferit, nisi quod nullum in Beati Augustini amicitiam admittendum esse contendit, nisi cuculla eremitica cingulo coriaceo succincta prius indutum, & qui Valerij hortum non prius aliquot diebus coluerit.

Sextò multo magis falsum est, nec omnino ferendum, quod de Leporio Vitiensi scribit, illum monachum de familia B. Augustini, illiusque discipulum prius extitisse. Nam Leporius Vitiensis Episcopus non ex Augustino, sed ex Pelagij familia monachus extitit, erroris Pelagiani sectator, & Nestoriani autor, qui ex Britannia profectus, prius in Gallijs Pelagianum dogma prædicauit. Deinde in Africam traiciens, ibi Vitiensis Ecclesie Episcopus ordinatus à presbyteris Ecclesie Gallicanæ, ac inter illos à Ioanne Cassiano, nec non à D. Augustino per literas admonitus, utrumque errorem cum maxima omnium Catholicorum tum lætitia, tum admiratione, ac a dedicatione retractauit, quæ omnia habes ex Ioan. Pitio de Scripitoribus Anglicanis in Leporio, vbi ex antiqua historica illius monasterium indicat, & ex Genodio de Viris illustribus in Leporio. Sed clarissime omnium ex Io. Cassiano, qui illius conuersioni præcipuam operam nauauit in libro 1. de Incarnatione Verbi, vbi hæc de ipso Leporio scribit: Leporius enim tunc monachus, modo Presbyter, qui Pelagij, ut supra diximus, ex institutione, vel potius peruersitate discendens, apud Gallias assertor prædictæ heresicos, aut inter primos, aut inter maximos fuit, à nobis admonitus, à Deo emendatus, ita male conceptam persuasionem magis hæc, conueniens, ut non minus penè admiranda sit correctio illius, quam illa fassa multorum fides: quæ primus est errorem penitus non incurtere, secundum

Lib. I.

Toletano anno fuisse celebratum. Sed ut hanc omnia, quae gratis ait, illi concederemus, videntiam haberet Profuturum Eremita Augullinensem fuisse? Dicit ex proximo Frater, quia Augullinus illum fratrem Profuturum vocat, sed ille nimis facundus modus est fratres Eremitas Augullinenses procreandi. Vide quae diximus cap. 10. & c. 39.

Quinto, falsum est, quod pari probabilitate, & rationum soliditate de Paulo Orofio sibi persuadet. Nam Paulus Orofius non antequam sacerdos ordinatus esset, ad Augullinum profectus est, ut constet ex epist. A ugullini, & aliorum Episcoporum Concilij Carthagenensis ad Innocentium I. quae est in ordine 90. & ex epistola 102. ad Euodium, & notat Baronijs sub anno 414. num. 12. unde consequens est, ut cum Augullino inter sacerdotes, & clericos, non inter eremitas commoratus fuerit, & institutum clericorum Augullinensium, non autem eremitarum tenuerit. Sanè quorquor de Paulo Orofio suorum temporum historico praeclaro scriperunt, paucis eremitis Augullinensibus, & in propria causa minimè audiendis exceptis, omnes illum clericum faciunt, & Augullini alumnus, ac discipulum; nullus verò eremitam, sed nec ipse Marquez pro sua opinione aliquid assert, nisi quod nullum in Beati Augullini amicitiam admittendum esse contendit, nisi cuculla eremitica cingulo coriaceo succincta prius indutum, & qui Valerij hortum non prius aliquot diebus coluerit.

III. Sexto multo magis falsum est, nec omnino ferendum, quod de Leporio Vicensi scribit, illum monachum de familia B. Augullini, illiusque discipulum prius extitisse. Nam Leporius Vicensis Episcopus non ex Augullini, sed ex Pelagij familia monachus extitit, erroris Pelagiani sectator, & Nestorianus autor, qui ex Britannia profectus, prius in Gallijs Pelagianum dogma praedicavit. Deinde in Africam traiciens, ibi Vicensis Ecclesiae Episcopus ordinatus à presbyteris Ecclesiae Gallicanae, ac inter illos à Ioanne Cassiano, nec non à D. Augullino per literas admonitus, utrumque errorem cum maxima omnium Catholicorum tum laetitia, tum admiratione, ac edificatione retractavit, quae omnia habes ex Ioan. Pitio de Scripioribus Anglicanis in Leporio, vbi ex antiquis historicis illius monasterium indicat, & ex Gennadio de Viris illustribus in Leporio. Sed clarissime omnium ex Io. Cassiano, qui illius conversioni praecipuum operam nauavit in libro 1. de Incarnatione Verbi, vbi haec de ipso Leporio scribit: *Leporium enim tunc monachus, modo Presbyter, qui Pelagij, ut supra diximus, ex insinuatione, vel potius perseverantia descendens, apud Gallias assertor praedictae haeresos, aut inter primos, aut inter maximos fuit, à nobis admonitus, à Deo emendatus, ita male conceptam persuasionem magnifice condemnavit, ut non minus penè admiranda sit correctio illius, quam illiusa multorum fides: quia primus est errorum penitus non mentiri, secundum*

Lib. 1.

illum bene reputare. si ergo in se reuersus non solum in Africa, vbi tunc erat, & nunc istam errorem suum cum dolore, quam sine pudore confusus est, sed etiam ad omnes Civitates Galiae admodum secliles confert, & planctus suscitatur de deo, sed et ut vbi devotio eius prius cognita fuerat, ibi etiam emendatio nosceretur, & qui testes errorum antea fuerant, eodem postea conversionis essent. Vide exemplum epistolarum ipsius Leporij apud eundem Cassianum d. lib. 1. cap. 5. vide eundem Cass. lib. 7. vbi aliter illius erroris meminit, ac tandem Baronijs tomò quinto sub anno 420. numero duodecimo.

Septimo falsum est, quod ait, hunc Leporium, qui suam perditam sententiam retractavit, Vicensis in Betica Episcopus fuisse, nam fuisse Episcopum Vicensis in Africa, ostendunt verba eiusdem Cassiani cum inquit: *is ergo in se reuersus non solum in Africa, vbi tunc erat, & nunc est, sed errorem suum cum dolore, quam sine pudore confusus est. Haec enim verba indicant, illum in Africa, non in Hispanijs degisset, tunc potissimum, quando suum errorem retractavit. Idem omnino scribit Gennadius: Leporium inquit, adhuc mansit, postea presbyter praesens de paritate verba quam arbitrio tantum, & non a proprio, non Dei adiutorio obtinuisse credebat: Pelagianum dogma cepit ac sequi, sed à Gallicanis Doctoribus admonitus, & in Africa per Augullinum à Deo emendatus, & ipse emendationem suam libens. Et hinc habes unde impostorem evincas, qui sub nomine Flauij Dextri scribit, Leporium Vicensis in Betica Episcopum ex familia D. Augullini monachum, à Magistro adanotum, suam perditam priorem sententiam emendasse. Sed puto deceptum fictorem imperitum, quia reperit alium Leporium inter B. Augullini clericos, cuius ille meminit in secundo sermone de Comm. vita Clericorum. Alium fortasse Leporium vidit Episcopus Concilio primo Toletano cum ceteris Episcopis subscribentem, & ita ex tribus vnum Leporium effecit, nec loca, nec tempora distinguens, nam Leporius Pelagianus ex Britannia omnibus per Gallias suum dogma praedicavit, exinde Africam traiciens, ibi manuit, Leporius vero ex familia D. Augullini civis Hipponensis praedictus, & nobilissimus erat. Leporius vero, qui Concilio Toletano subscripsit, Hispanus putatur Rursus Leporius Hispanus anno 400. Concilio Toletano cum ceteris Episcopis subscripsit. At Leporius ex Augullini familia adhuc erat in Monasterio clericus, cum D. Aug. sermonem secundum de comm. vita cleric. ad populum Hipponensem habuit, quo tempore iam canus, & senex erat, ut illa eius sermonis verba indicant: *Non deceat haec membra, hoc cano. Fictor vero sub nomine Dextri hunc Leporium sub ann. 400. inter Episcopos recenset. Adde non constare, an Leporius Pelagianus Episcopus fuerit, nã & Cassianus, & Gennadius solum presbyterum illum vocant, & etiam Pitius.**

Q

Octa

V.M. ita falsa pro... fa pro veris de... allum in histo... m. pro fundamē... lino presbyte... a re factis sup... futuro scribit... ex trit, cuius... nit Archiepisc... quem Iulianus... arentis referre... am, presbyter... a D. Augullin... m, cuius Aug... m D. Hierony... Augullino Hier... rum se in epist... erat sub primis... propeque Cris... m, vt aperte col... Augullinus ip... midiae Primat... alium successio... Te namque Me... lam Episcopi... ni cap. 8. Rur... rem Constanti... redeuntem me... ciuitates omni... non indiget, an... solum Profutur... quid mecum no... od esse non po... Episc. tunc fuit... quez etiam ait... D. Hierony... per Hispaniam... num traslerat... num non nisi in... Conciliorum... tur. At Profu... mo fuit delin... ce existente pre... citata: Vnde... opus est ordina... nnis ante Com... mo fuerat cum... illum Toletano... no Brachareus... m Profuturus, d... n attestante in... Hieronymum di... sarcina detent... ronium tomo 4... primum Conc... Tolet.

UNIVERSITÄTS- BIBLIOTHEK PADERBORN

184

IV. O Ctauo, multo magis fallum est, quod idem Marquez de Sancto Paulino Episcopo Nolano scribit, illum eremitam Ordinis Dni Augustini fuisse. Nam ex epistola 31. inter epistolas Augustini, quae est ipsius Paulini ad Augustinum habemus, illum antequam in B. Augustini amicitia, ac etiam notitiam veniret, iam presbyterum ordinatum eum coningere Terasia, quae similiter cum marito continentiam vouerat, Monachi vitam agere coepisset, & D. Augustino etate maiorem fuisse, licet meritis, & ingenio se longe iuniorem faceretur, vnde & ab illo instrui, & in via Domini sancti monitionibus institui plurimum precatur.

Nono, multo adhuc magis fallum, & contra veritatem historiz est, quod ex Valgo, & ex epistolis ipsius Paulini subdit, Paulinum postquam inter D. Augustini eremitas adscripsit, iubeente Magistro in Hispanias profectum, plura sui ordinis monasteria extruxisse, & tandem a Lampio Barcinonensi Episcopo presbyterum fuisse ordinatum, nam quod ad Valgum spectat, ille profectioem Paulini in Hispanias sub anno 381. statuit ex eodem Marquez cap. 10. §. 5. pag. mibi 114. & consequenter septem annis ante baptismum D. Augustini quod omnem dubitationem amputat, Paulinus ipse in epistola ad Alipium 35. inter epistolas Dni Augustini fatetur, quando Alipius Mediolani cum Augustino debebat, peragrata Hispania iam ordinatum presbyterum, se in Italia redisse, & inter B. Ambrosij Episcopi Mediolanensis presbyteros scriptum alicuius famae inter Dei seruos apud Mediolanenses esse coepisse: Quod enim, inquit, indicasti tam de humilitate nostra nomine apud Mediolanum te didicisse, cum illic initiatus, fator curiosius me velle condiscere, vt ex omni parte te nouerim, quo magis gratuler, si a suscipiendo mihi Patre nostro Ambrosio, vel ad fidem inuitatus es, vel ad sacerdotium consecratus, vt eundem ambo habere videretur autorem, na ego est a Delpino Burdigalia baptizatus a Lampio apud Barcelonam in Hispania per vim inflammat a subito plebi sacratus sum: tamen Ambrosij semper & dilectione ad fidem nutritus sum, & nunc in sacerdotij ordine confiteor, Denique suo me clero vindicare voluit, vt est in his locis de amissis presbyter censetur.

V. Decimo fallum est, quod subiungit, Paulinum desiderio videndi D. Augustinum in Africam traecisse, eoditrium enim habemus ex epist. D. Aug. 65. in qua fatetur ipse Aug. desiderio se Paulinum videndi, & alloquendi teneri, at e contra Paulinum e suo loco, scilicet ex Noia non discedere statuisse, ait enim: Colloqui autem vobiscum et alia cupio, si diuine literi, qualia possemus, si coram vestris sensibus adessemus. Ecce illam epistolam, quam nuper proposueram, tanquam si praesens praesens inter duces loquas obicerem, plane Christiano intellectu, & deuitate solui. Sed nimis cursum & breuiter, possit quippe ibi aliquando diutius, & vberius habitare gratia oritur, si cum dixisset, ita te illo, quo saluiter vtis loco perferre decreuisset, vt si quid de te aliud Domino pla-

curit, eius voluntatem praferas tua, id ipsum utique aperitis explicares, quomodo voluntatem Dei, qua tuastra voluntate est praependo, nouerimus. Ecce tibi non solum Paulinus in Africam ad Augustinum videntem non iuit, sed ab Augustino forsitan inuitatus, & sine dubio desideratus a suo loco, nisi D. Aug. aliter disponente, non discedere animo suo foret, sed statuerat: autem locus apud Nolam erat in Campania, non in Africa.

SEd audiamus quae rationes, quae hunc vitium ad Paulini profectioem in Africam ad Augustinum suadendam mouerunt. Prima illius ratio est, quia in ep. 249. ad Aug. fatetur Paulinus, cum Aug. locutum esset inquit, ad me aliquando ad curas. Verum frigida nimis est ratio, nam Aug. & Paulinus per literas tanquam sensibus praefatos se inuicem alloquebantur, vt ex veritate eodem Aug. in citata proxime epistola habemus. Secunda ratio, cum Paulinus se pro redimendo filio viduae captiuum tradidisset in Africam ductus, & a Genero Regis interrogatus, quid artium nouisset, respondit se hortum recte colere nouisse: in eo se exercitio occupauisse ad suum primatum Monasticum institutum rememorandum, quod in horto Valerij cum D. Aug. prius tenuerat. Ego in horto Valerij sanè commentum, Paulinus se in horto colendo occupauit, vt ad pristinum institutum reuertetur, quod cum D. Aug. tenuerat in monasterio in horto Valerij aedificato. Ego in horto Valerij, me haec tenens in errore maximo veritatem putabam enim Aug. in eo monasterio vicos religiosi instituisse, qui virtuosae vitae, contemptum felicitate ac etiam actiue officia in vnum unguem diuinarum scripturarum lectioni, & meditationi, verbi Dei praedicationi, Sacramentorum dispensationi, populorum saluti procuranda, & alij similibus operibus pietatis operam nauarent, sicut D. Tho. 2. 2. q. 189. art. 8. ad 2. & alij passim fatentur. Ceterum quandoquidem in eo monasterio olitores, topiarij & viridarij ad terram fodientium, & olera plantanda instituti sunt, fator nulli amplius causam esse, vt pro illo cum eremitis concedamus. At mea opinio est, Aug. de horti colendo non adeo sollicitum fuisse, vt pro illorum cultura monasterium, ac etiam Ord. Erem. institueret voluerit.

Quibus omnibus illud etiam adijce ex sententia Baron. tom. 5. sub anno 418. Paulinum Nolani illum non esse, cui Ausonius scribit opusculum a Marquez commemoratas, sed alium longe diuersum, licet nonnulli per errorem alterum cum altero confundant, & praeter hos duos certum fuisse Beati Ambrosij Mediolanensis Episcopi Diaconum, & Augustini, familiarissimum, qui scripsit vitam D. Ambrosij, & acerrimus Pelagianorum insectator fuit, cuius meminit Aug. lib. 2. de Gratia Christi contra Pelagium c. 3. 4. 5. 6. 7. & Isidorus Hispanensis de Viris illustribus.

sed vide Baronium ibid. nu. 38. & 39. & sup. sub anno 394. num. 47. & duob. seqq.

CAPVT QVINQVAGESIMVM SEXTVM

Quod Arthuaugus Gothus, Erthiodus Ferrandus, & alij sup. c. 54. relati Eremita Augustinenses non extiterint.

THis, quae duobus precedentibus capitibus diximus, sufficere possunt ad ea etiam refellenda, quae de Arthuaugo, & alijs nonnullis idem Marquez loctis ibidem allegatis scribit, sine fundamento illos inter Eremitas sui ordinis recensens, ne tamen data opera quis me illos praetereisse existimet, referam breuiter, ac reieciam, quae de illis cap. 11. 12. & 15. scribit, sit igitur: Nonus in Ordine S. Arthuaugus natione Gothus, & professione monachus, De hoc Arthuaugo M. Maximus sub ca. 62. id est anno Christi 584. ita scribit: Arthuaugo Gothus: Ord. ne S. Augustini monachus S. I. Tolosae: huius opinionis sanctitatis. Ad stipulatur Eutrandus, huius: Luitprandus in continuatione Chronici M. Maximi dicens: Era 621. 1. die Maij moritur: huius. compo. sic, Arthuaugo monachus S. I. Tolosae. sullivanus quoque Archiepiscopus Volcanus: Era 621. primo Ianuarij Tolosae: Arthuaugo monachus Augustini: vt apprimè seruetur zelo fidei &c. Et licet Ambrosius Morales lib. 1. c. 12. & alij eius obitum referant ad annum 630. omnes tamen Monachum Augustinensem affirmant.

Respondeo, licet haec omnia concedamus, non probari, quod arguens intendit. Primum, quia non tamen monachi etiam clericos canonicos ab Augustino institutos comprehendit. Secundo, quia isto fuisse vere monachos, non tamen sequeretur fuisse Ordinis Eremitarum, qui nunc est, vt saepe alias monitum, & sanè totus hic labor Ioannis Marquez, quo nititur probare Arthuaugum, & alios quosdam Augustinianos monachos fuisse, ad antiquitatem sui ordinis deducendam, profectus videtur, quod etiam D. Antoninus 3. par. tit. 24. cap. 14. in princip. & ex illo Azorius, & Nauarrus supra allegati contra fratrem Iordanum, & alios notauerunt. Verum absolute nego historias ex M. Maximo, & Eutrandu allegatas, nam illud Chronicon Dextri per M. Maximum, & Eutrandum continuatum, vel illorum autorum non est, vel pluribus in locis, aut ab hereticis Magdeburgensibus, aut ab eremitis Augustinensibus, aut Monachis apud quos multis annis latuisse perhibetur, augendo, minucendo immutando pro illorum con-

sed vide Baronium ibid. nu. 38. & 39. & sup. sub anno 394. num. 47. & duob. seqq.

CAPVT QVINQVAGESIMVM SEXTVM.

Quod Arthuagus Gothus, Erthinodus Ferrandus, & alij sup. c. 54. relati Eremita Augustinenses non extiterint.

I. **H**ic, que duobus precedentibus capitibus diximus, sufficere possint ad ea etiam refellenda, que de Arthuago, & alijs nonnullis idem Marquez locis ibidem allegatis scribit, sine fundamento illos inter Eremitas sui ordinis recensens, ne tamen data opera quis me illos præterisse existimet, referam breuiter, ac rejiciam, que de illis cap. 11. & 15. scribit, sit igitur: Nonus in Ordine S. Arthuagus natione Gothus, & professus monachus. De hoc Arthuago M. Maximus sub era. 62. Id est anno Christi 584. ita scribit: *Arthuagus Gothus est Ord. ne S. Augustini monachus S. Iuliani Toletani. Et non opinione sancti Iuliani. Ad stipulatur Eutrandus, sicut Luitprandus in continuatione Chronici M. Maximi dicens: Era 631. 1. die Maij moritur sancti. composuit Arthuagus monachus S. Iuliani Toletani quoque Archiepiscopus Toletanus: Era 638. primo Ianuarij Toletus Arthuagus monachus Augustini. Et appropinquat zelo sibi &c. Et licet Ambrosius Morales lib. 1. c. 8. & alij eius obitum referant ad annum 630. omnes tamen Monachum Augustinensem affirmant.*

Respondeo, licet hæc omnia concedamus, non probari, quod arguens intendit. Primò, quia nomen monachi etiam clericis canonicis ab Augustino institutos comprehendit. Secundò, quia esto fuisset verè monachus, non tamen sequeretur fuisse Ordinis Eremitarum, qui nuñc est, ut saepe alia monitum, & sine totus hic labor Ioannis Marquez, quo nictur probare Arthuagum, & alios quosdam Augustinianos monachos fuisse, ad antiquitatem sui ordinis deducendam, proiectus videtur, quod etiam D. Antoninus 3. par. tit. 24. cap. 14. in princip. & ex illo Azorius, & Nauarrus supra allegati contra fratrem Iordanum, & alios notauerunt. Verùm absolute nego historias ex M. Maximo, & Eutrandu allegatas, nam illud Chronicon Deatri per M. Maximum, & Eutrandum continuatum, vel illorum autorum nõ est, vel pluribus in locis, aut ab hereticis Magdeburgensibus, aut ab eremitis Augustinensibus, aut Monachis apud quos multis annis latuisse perhibetur, augendo, minuendo immutando pro illorum con-

modo multipliciter fuit deprauatum, quod phræsiles illæ loquendi, monachus Augustinianus, vel monachus Ordinis sancti Augustini, & similes aperte indicant, illæ enim tunc temporis in vsu non erant. Sunt autem Magdeburgensibus, Auentino, Bruschio, Erasmo hereticis, imò & Catholicis Germanis familiarissimæ. De historia Iuliani Toletani idem dicendum videtur, maxime quod ille nec cum M. Maximo, nec cum Eutrandu concordat.

II. **D**ecimus est S. Erthinodus martyr, de quo idem Eutrandus: Era 855. Erthinodus Gothus Augustinianus in S. Iuliano Toletano monasterio suo Ordine, ut martyr in presu habetur.

Respondeo, cur que de S. Erthinodi monachatu asseruntur, eodem testimonio Eutrandi nuntur, eodem modo respondendum, historiam Eutrandi vel apocrypham esse, vel ab aliquo impostore deprauatã, aut nomine monachoru Ordinis S. August. clericos canonicos intelligendos esse, quorum institutum improbabile non est, etia viuento B. Aug. per Regionem Hispaniarum dilatatum, per ea, que Possidius de Monasterio Augustini cap. n. scribit.

III. **V**ndecimus est S. Ferrandus primùm Episcopus Carthaginis Spartariæ, deinde Archiepiscopus Toletanus, hunc inter Fulgentij discipulos recenset M. Maximus sub era 533. ad est anno 495. sic enim dicit: *Petro Episcopo Toletano succedit Helctor in Africa Diaconus, dictus Ferrandus, factus hinc S. Fulgentij discipulus, Episcopus Carthaginis Spartariæ. & era 534. scilicet anno Christi 496. Helctor Ferrandus Episcopus Toletanus mirum in modum emicet. & Iulianus Toletanus: Palmato Episcopo Toletano succedit in eadem sede Helctor cognomento Ferrandus aser. Flora de hoc Ferrando scribit Marquez cap. 11. §. 4. ad probandum, illum D. Fulgentij discipulum fuisse, & consequenter eremitam Augustinensem, quia in quadam epistola Diuo Fulgentio scripta, se illius discipulum fatetur, & ipse Beati Fulgentij opera, que morte præuentus non absolverat, ad vmbilicum perduxit, ut Iulianus Toletanus scribit.*

Respondeo, hunc autorem multa de suo dicere, quædam voluntarie & sine fundamento, quædam aperte falsa, & ex omnibus nihil concludere. Primò namque voluntariè dicit, in Ecclesia Africana consuetudine fuisse Diaconos, & subdiaconos Ecclesiarum ex monachis assumere; id enim nunquam permillum est, nisi in defectum clericorum, nõ autem ex consuetudine. Secundò, falsum est, M. Maximum dicere, sub era 533. Petro Toletano successisse in sede Episcopali Helctorem dictum Ferrandum, nam in libro per Ioannem Calderonem edito sub era 533. nihil omnino habetur ex his, que Marquez ex M. Maximo refert. era verò præcedenti ait: *Palmato Episcopo Toletano succedit Petrus presbyter ediffens natione Græcus vndecimus, &c. similiter era sequenti scilicet 534.*

Q. 2. solum

TVM. spum au quanta em Det, qua no. Ecce tibi non Augustinum vi. forsan taunt loco, nisi Deo ino suo hinc Nolam erat in. hunc vitam fricam ad Ate. Prima illius ratur Paulinus, h. e. aliquando latio, nam Aug. nibus præf. e ex verbis conf. la habemus. Se. redimendo fr. fricam ductu, quid artium no. dere nouisset um primatum randam, quod us tenuerat. E. nus sefe in hor. num in institum enuerat in no. o. Fateor inge. uo versatum. uo viros relige. contemplatiua vnum iungit. & meditatio. atorum dispo. andæ, & alij. nauarent, sicut ilij passim faten. eo monastero ram fodiendam, fateor nullã am. eremitis contor. hortis colendi illorum cultum n. influere vo. adieio ex fo. Paulinum No. tonius scribit. sed alium loq. rror em alter. cer hos duo er. diolanensis Ep. familiarissimum, & acerrimus Aug. us meminit Aug. lagium c. 3. 4. & Viris illustribus.

184